

V Bruseli 22. novembra 2019
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0224(COD)**

14298/1/19
REV 1

RECH 498	CODEC 1648
COMPET 752	MARE 27
IND 287	DIGIT 172
MI 799	EMPL 572
EDUC 457	CYBER 315
TELECOM 363	CLIMA 307
ENER 509	SPACE 93
ENV 936	ATO 97
REGIO 211	RELEX 1070
AGRI 559	JAI 1218
TRANS 542	CSDP/PSDC 537
SAN 472	ECO 121
CADREFIN 377	

POZNÁMKA

Od: Výbor stálych predstaviteľov (časť I)

Komu: Rada

Č. predch. dok.: 14016/19

Č. dok. Kom.: 9865/18 RECH 272 COMPET 421 IND 153 MI 436 EDUC 245 TELECOM
170 ENER 224 ENV 413 REGIO 38 AGRI 271 TRANS 248 SAN 181
CADREFIN 79 CODEC 998 IA 189 + ADD 1-6

Predmet: Balík Horizont Európa: rámcový program pre výskum a inováciu na obdobie 2021 – 2027
– návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia
a) odôvodnenia
b) príloha IV (synergie)
– čiastočné všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

1. Komisia 7. júna 2018 predložila na základe článkov 173, 182, 183 a 188 ZFEÚ návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia (na roky 2021 – 2027).
2. Rada pre konkurencieschopnosť prijala čiastočné všeobecné smerovanie na zasadnutí 30. novembra 2018.¹
3. Európsky parlament vymenoval poslanca Európskeho parlamentu Dana NICU (S&D) za spravodajcu pre rámcový program. Európsky parlament hlasoval o svojej správe 12. decembra 2018. Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal stanovisko 17. októbra 2018² a Výbor regiónov predložil stanovisko na plenárnom zasadnutí 8. – 10. októbra³.
4. V nadväznosti na šiesty a posledný trialóg v rámci predchádzajúceho volebného obdobia Európskeho parlamentu, ktorého zasadnutie sa konalo 19. marca 2019, predsedníctvo dospelo so zástupcami Európskeho parlamentu v súvislosti s väčšinou ustanovení návrhu k spoločnému výkladu. Výbor stálych predstaviteľov 27. marca 2019 tento spoločný výklad potvrdil. Európsky parlament 17. apríla 2019 hlasoval o legislatívnom uznesení k návrhu.
5. Odôvodnenia okrem tých, ktoré sú obsiahnuté v spoločnom výklade a v prílohe IV o synergiách programu Horizont Európa s inými programami EÚ, nie sú súčasťou tohto spoločného výkladu.
6. Podobne, keďže program Horizont Európa súvisí s viacročným finančným rámcom (VFR), sa všetky ustanovenia, ktoré majú vplyv na rozpočet, uvádzajú v hranatých zátvorkách a nie sú súčasťou spoločného výkladu. To isté platí pre ustanovenia týkajúce sa tretích krajín pridružených k programu Horizont Európa, ktoré majú horizontálny charakter.

¹ 15102/18 + ADD 1; Delegácia HU nemohla podporiť toto čiastočné všeobecné smerovanie.

² 13758/18 (stanovisko sa vzťahuje na rámcový program, ako aj na osobitný program).

³ 13759/18 (stanovisko sa vzťahuje na rámcový program, ako aj na osobitný program).

II. PRÁCA V RADE

7. Počas rakúskeho a rumunského predsedníctva začala pracovná skupina pre výskum rokovania o tých odôvodneniach návrhu, ktoré neboli súčasťou spoločného výkladu. Na základe týchto rokovaní fínske predsedníctvo predložilo na zasadnutí pracovnej skupiny 12. septembra 2019 prvé kompromisné znenie. Od uvedeného zasadnutia pracovná skupina preskúmavala neustále aktualizované kompromisné znenia predsedníctva.
8. Okrem toho fínske predsedníctvo predložilo na zasadnutí pracovnej skupiny 7. októbra 2019 prvé kompromisné znenie prílohy IV týkajúce sa synergií programu Európsky horizont s inými programami. Od uvedeného zasadnutia pracovná skupina preskúmavala neustále aktualizované kompromisné znenia predsedníctva.
9. Znenie uvedené v prílohe k tejto poznámke je totožné so znením uvedeným v prílohe k dokumentu 14016/19, o ktorom 20. novembra 2019 rokoval Výbor stálych predstaviteľov. Výbor sa dohodol na tom, že znenie predloží bez úprav Rade pre konkurencieschopnosť na prijatie na zasadnutí, ktoré sa uskutoční 29. novembra 2019.
10. Predsedníctvo sa v súvislosti so svojim kompromisným znením, ktoré sa týka odôvodnení a prílohy IV, usiluje o dosiahnutie všeobecného smerovania. Ako už bolo uvedené, iné časti znenia ešte stále obsahujú ustanovenia, ktoré sa uvádzajú v hranatých zátvorkách. Toto všeobecné smerovanie preto bude čiastočné.
11. V prípade, že Rada pre konkurencieschopnosť na svojom zasadnutí 29. novembra dosiahne čiastočné všeobecné smerovanie k programu Euratomu, hranaté zátvorky v prílohe IV bode 15 znenia uvedeného nižšie sa odstránia a znenie o synergiách s programom Euratomu bude tiež súčasťou tohto čiastočného všeobecného smerovania.
12. Maďarsko oznámilo, že si v súlade so všeobecnou výhradou týkajúcou sa spoločného výkladu programu Horizont Európa vyhradzuje svoju pozíciu k celému zneniu uvedenému v prílohe.

III. ZÁVER

13. Rada sa vyzýva, aby prijala čiastočné všeobecné smerovanie, ktoré sa uvádza v prílohe k tejto poznámke.

**NÁVRH NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, KTORÝM SA
STANOVUJE HORIZONT EURÓPA – RÁMCOVÝ PROGRAM PRE VÝSKUM
A INOVÁCIU A KTORÝM SA STANOVUJÚ JEHO PRAVIDLÁ ÚČASTI A ŠÍRENIA**

ODÔVODNENIA A PRÍLOHA IV (SYNERGIE)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 173 ods. 3, článok 182
ods. 1, článok 183 a článok 188 druhý odsek,
so zreteľom na návrh Európskej komisie,
po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁴,
so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁵,
konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom⁶,

⁴ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁵ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁶ Pozícia Európskeho parlamentu z ... [(zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku)] a rozhodnutie Rady z

keďže:

- (1) Cieľom Únie je posilniť svoju vedeckú a technologickú základňu prostredníctvom vytvorenia Európskeho výskumného priestoru, v ktorom sa voľne pohybujú vedci, vedecké poznatky a technológie, a podnecovať k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti vrátane konkurencieschopnosti svojho priemyslu a zároveň podporovať všetky výskumné a inovačné činnosti v záujme dosiahnutia strategických priorít EÚ, ktorých konečným cieľom je podpora mieru, hodnôt Únie a dobrých životných podmienok jej občanov.
- (2) Na dosiahnutie vedeckého, technologického, hospodárskeho, environmentálneho a spoločenského účinku v snahe o splnenie tohto všeobecného cieľa a na dosiahnutie čo najväčšej pridanej hodnoty Únie v súvislosti s jej investíciami do výskumu, vývoja a inovácie by Únia mala investovať do excelentného výskumu a inovácie prostredníctvom programu Horizont Európa – rámcového programu pre výskum a inováciu na obdobie 2021 – 2027 (ďalej len „program“), aby podporila tvorbu, lepšie šírenie a prenos excelentných vedomostí a kvalitných technológií v Únii, prilákala talenty na všetkých úrovniach a prispievala k plnému zapojeniu základne talentov Únie, uľahčila prepojenia týkajúce sa spolupráce a posilnila účinok výskumu a inovácie pri vývoji, podpore a vykonávaní politík Únie, podporila a posilnila prijímanie a zavádzanie inovačných a udržateľných riešení v hospodárstve Únie, najmä v malých a stredných podnikoch, ako aj v spoločnosti, a to na účely riešenia globálnych výziev vrátane zmeny klímy a cieľov udržateľného rozvoja, a aby zabezpečila tvorbu pracovných miest, posilnila hospodársky rast, podporila konkurencieschopnosť priemyslu a zvyšovala atraktivnosť Únie v oblasti výskumu, vývoja a inovácie. Programom by sa mali podporovať všetky formy inovácie vrátane prelomovej inovácie, ako aj uvádzanie inovačných riešení na trh, a optimalizovať realizácia takýchto investícií v záujme zvýšeného účinku v rámci posilneného Európskeho výskumného priestoru.
- (2a) Program by mal prispieť k zvýšeniu verejných a súkromných investícií do výskumu a inovácie v členských štátoch, a tým pomôcť, aby celkové investície do výskumu a vývoja dosiahli aspoň 3 % HDP Únie. Dosiahnutie tohto cieľa si bude vyžadovať, aby členské štáty a súkromný sektor doplnili program vlastnými a posilnenými investičnými opatreniami v oblasti výskumu, vývoja a inovácie.⁷

⁷ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (3) S cieľom pomôcť realizovať ciele politiky Únie by činnosti podporované v rámci tohto programu mali v relevantných prípadoch a v súlade so zásadou inovácie^{8,9} využívať právne predpisy podporujúce inováciu a mali by podnecovať k ich vytváraniu s cieľom podporiť rýchlejšiu a intenzívnejšiu transformáciu významného vedomostného kapitálu Únie na inováciu.
- (4) Otvorená veda, otvorená inovácia, otvorenosť svetu – tieto všeobecné zásady by sa mali v čo najväčšej miere dodržiavať počas celého vykonávania kompletného programu. Uvedenými zásadami by sa mala zabezpečiť excelentnosť a vplyv investícií Únie do výskumu a inovácie.
- (5) Otvorená veda vrátane otvoreného prístupu k vedeckým publikáciám a výskumným údajom, ako aj optimálne šírenie a využívanie vedomostí majú potenciál zvýšiť kvalitu, účinok a prínosy vedy a urýchliť rozvoj vedomostí tým, že zvyšujú jej spoľahlivosť, účinnosť a presnosť, ako aj jej zrozumiteľnosť pre spoločnosť a zlepšujú schopnosť reagovať na spoločenské výzvy. Mali by sa stanoviť ustanovenia, ktorými sa zabezpečí, aby prijímatelia poskytli otvorený prístup k odborne recenzovaným vedeckým publikáciám. Podobne by sa malo zabezpečiť, aby prijímatelia poskytovali otvorený prístup k výskumným údajom v súlade so zásadou „tak otvorené, ako je len možné, tak uzavreté, ako je potrebné“ a umožňovali výnimky z opodstatnených dôvodov týkajúcich sa pravidiel ochrany údajov a bezpečnostných záujmov, ako aj práv duševného vlastníctva, globálnej hospodárskej konkurencieschopnosti Európskej únie a iných oprávnených záujmov. Väčší dôraz by sa mal predovšetkým klásť na zodpovedné spravovanie výskumných údajov, ktoré by malo byť v súlade so zásadami FAIR, t. j. vyhľadateľnosť, prístupnosť, interoperabilita a opätovná použiteľnosť, a to najmä širším uplatňovaním plánov správy údajov. Ak je to vhodné, prijímatelia by mali využívať možnosti, ktoré ponúka európsky cloud pre otvorenú vedu, a dodržiavať ďalšie zásady a postupy otvorenej vedy.

⁸ Súbor nástrojov týkajúci sa lepšej právnej regulácie, výskumu a inovácie, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/better-regulation-toolbox-21_en_0.pdf

⁹ Oznámenie Komisie z 15. mája 2018 s názvom Obnovený európsky program pre výskum a inovácie – Príležitosť pre Európu formovať svoju budúcnosť (COM(2018) 306).

- (6) Koncepcia a návrh programu by mali byť odpoveďou na potrebu dosiahnuť kritický objem podporovaných činností v celej EÚ a prostredníctvom medzinárodnej spolupráce v súlade s Agendou OSN 2030 a jej cieľmi udržateľného rozvoja. Implementáciou programu by sa malo zintenzívniť úsilie o dosiahnutie týchto cieľov, ako aj posilniť záväzok EÚ a jej členských štátov vykonávať Agendu 2030 a dosiahnuť udržateľný rozvoj v jeho troch rozmeroch – hospodárskom, sociálnom a environmentálnom – koherentným a integrovaným spôsobom.
- (7) Činnosťami podporovanými v rámci programu by sa malo prispievať k dosiahnutiu cieľov a splneniu priorít Únie, monitorovaniu a hodnoteniu pokroku pri ich dosahovaní a k vytváraniu revidovaných alebo nových priorít.
- (7a) Programom sa zabezpečí transparentnosť verejného financovania a zodpovednosť zaň vo výskumných a inovačných projektoch, čím sa zabezpečí ochrana verejného záujmu.
- (7b) Programom by sa mali podporovať výskumné a inovačné činnosti v oblasti spoločenských a humanitných vied. To zahŕňa prehlbovanie vedeckých poznatkov v tejto oblasti, ale aj využívanie poznatkov a pokroku z oblasti spoločenských a humanitných vied s cieľom zvýšiť hospodársky a spoločenský vplyv programu. V rámci globálnych výziev a konkurencieschopnosti európskeho priemyslu sa spoločenské a humanitné vedy plne integrujú do všetkých klastrov. Okrem presadzovania spoločenských a humanitných vied v rámci projektov by sa ich integrácia mala podporovať aj prostredníctvom začleňovania – vždy, keď je to vhodné – do odborných výborov a hodnotiacich komisií nezávislých odborníkov z oblasti spoločenských a humanitných vied, ako aj prostredníctvom včasného monitorovania spoločenských a humanitných vied v rámci financovaných výskumných činností a podávania správ o nich. V rámci programu sa bude monitorovať najmä úroveň uplatňovania hľadiska spoločenských a humanitných vied.

- (8) V rámci tohto programu by sa mal zachovať vyvážený prístup medzi výskumom a inováciou, ako aj financovaním zdola nahor (zameraným na bádateľov alebo inovátorov) a zhora nadol (určeným na základe strategicky vymedzených priorít) podľa povahy zapojených výskumných a inovačných komunit i podľa druhov a účelu vykonávaných činností a účinkov, ktoré sa majú dosiahnuť. Od kombinácie týchto faktorov by mal závisieť výber prístupu pre jednotlivé časti programu, z ktorých všetky prispievajú k plneniu všetkých všeobecných a špecifických cieľov programu.
- (8a) Prostredníctvom programu by sa mali podporovať všetky fázy výskumu a inovácie, najmä v rámci projektov spolupráce, a to podľa potreby aj v rámci misií a partnerstiev. Základný výskum má mimoriadny význam a je dôležitou podmienkou posilnenia schopnosti Únie prilákať najlepších vedcov, aby sa Únia stala globálnym centrom excelentnosti. Mala by sa zabezpečiť rovnováha medzi základným a aplikovaným výskumom. Spolu s inováciou sa tým podporí konkurencieschopnosť hospodárstva, rast a vytváranie pracovných miest v Únii.
- (8b) Z dôkazov vyplýva, že akceptovanie rozmanitosti – vo všetkých významoch – má pre dobrý vedecký výskum kľúčový význam, keďže veda z rozmanitosti ťaží. Rozmanitosť a inkluzívnosť prispievajú k excelentnosti v oblasti výskumu a inovácie založených na spolupráci: spolupráca, ktorá sa uskutočňuje medzi rôznymi disciplínami, sektormi a v rámci celého Európskeho výskumného priestoru, umožňuje lepší výskum a vyššiu kvalitu návrhov projektov, môže viesť k vyššej miere využívania v spoločnosti a môže podporiť prínosy inovácie, a tým napredovanie Európy.¹⁰
- (8c) S cieľom umožniť malým konzorciám pre spoluprácu, ktoré vykonávajú činnosti od základného výskumu až po uplatnenie na trhu, rýchlejší prístup zdola nahor k finančným prostriedkom sa môže uplatniť postup urýchlenia procesu výskumu a inovácie.
- (8d) S cieľom zabezpečiť, aby bol vplyv programu Horizont Európa čo najväčší, by sa osobitná pozornosť mala venovať multidisciplinárnym, interdisciplinárnym a transdisciplinárnym prístupom.
- (8e) V záujme dosiahnutia cieľov tohto programu a pri rešpektovaní zásady excelentnosti by mal byť tento program zameraný okrem iného na posilnenie prepojení týkajúcich sa spolupráce v Európe, a tým prispievať k zmierňovaniu rozdielov v oblasti výskumu a inovácie.¹¹

¹⁰ Dohodnuté v rámci čiastočného všeobecného smerovania.

¹¹ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (8f) Cieľom iniciatív zameraných na excelentnosť by malo byť posilnenie excelentnosti v oblasti výskumu a inovácie v oprávnených krajinách, napríklad aj prostredníctvom podpory odbornej prípravy na účely zlepšenia manažérskych schopností v oblasti výskumu a inovácie, ocenení, posilnenia inovačných ekosystémov, ako aj vytvárania sietí výskumu a inovácie, a to aj na základe výskumných infraštruktúr financovaných zo strany EÚ. Na to, aby žiadatelia mohli požiadať o financovanie v zložke Rozšírenie účasti a spoločné využívanie excelentnosti v časti Rozšírenie účasti a posilnenie Európskeho výskumného priestoru programu Horizont Európa, musia jasne preukázať, že projekty sú prepojené s vnútroštátnymi a/alebo regionálnymi stratégiami výskumu a inovácie.¹²
- (9) Výskumné činnosti uskutočňované v rámci piliera Excelentná veda by sa mali určiť na základe potrieb a príležitostí v oblasti vedy a mala by sa nimi podporovať vedecká excelentnosť. Výskumný program by sa mal stanoviť v úzkej spolupráci s vedeckou komunitou a mal by sa v ňom klásť dôraz na prilákanie nových talentov z oblasti výskumu a inovácie, ako aj začínajúcich výskumných pracovníkov, pričom sa má posilniť EVP, zabráňovať úniku mozgov a zároveň podporovať ich cirkulácia.
- [(9a) Prostredníctvom programu by sa mala podporovať Únia a jej členské štáty, aby zohľadnili veľmi intenzívnu medzinárodnú súťaž, pokiaľ ide o prilákanie najlepších odborníkov, ako aj odborníkov s najlepšimi zručnosťami.]
- (10) Pilier Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu by sa mal vytvoriť prostredníctvom klastrov výskumných a inovačných činností s cieľom maximalizovať integráciu v rámci príslušných tematických oblastí a zároveň zaistiť vysokú a udržateľnú úroveň excelentnosti a účinku vo vzťahu k vynaloženým zdrojom. Týmto pilierom sa podporí spolupráca presahujúca hranice disciplín, odvetví, politik a štátov, a to v snahe o dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja prostredníctvom dodržiavania zásad Agendy 2030, Parížskej dohody a konkurencieschopnosti priemyslu Únie. Realizáciou rozsiahlych iniciatív s vysokými ambíciami vo forme výskumných a inovačných misí sa umožní, aby program dosiahol pre spoločnosť transformačný a systémový vplyv, pokiaľ ide o podporu cieľov udržateľného rozvoja, a to aj prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a vedeckej diplomacie.

¹² Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (11) Jednou z hlavných ciest, ktorou sa majú dosahovať ciele programu, konkrétne tvorba udržateľných pracovných miest a zabezpečovanie rastu, by malo byť plné a včasné zapojenie priemyslu do programu – a to všetkých jeho druhov – od jednotlivých podnikateľov a malých a stredných podnikov až po veľké podniky. Výsledkom takéhoto zapojenia zo strany priemyslu by mala byť jeho účasť na činnostiach podporovaných na úrovniach, ktoré prinajmenšom zodpovedajú úrovniam činností podľa predchádzajúceho rámcového programu Horizont 2020 zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013¹³ (ďalej len „Horizont 2020“).
- (11a) Činnosťami programu by sa malo významne prispievať k uvoľneniu potenciálu európskych strategických odvetví vrátane kľúčových podporných technológií, v ktorých sa odrážajú ciele stratégie pre priemyselnú politiku EÚ¹⁴.
- (11b) Konzultácie viacerých zainteresovaných strán vrátane občianskej spoločnosti a priemyslu by mali prispieť k perspektívam a prioritám stanoveným prostredníctvom procesu strategického plánovania. Výsledkom toho by mali byť pravidelné strategické plány v oblasti výskumu a inovácie prijímané prostredníctvom vykonávacích aktov na účely vypracovania obsahu pracovných programov.
- (11c) V pracovnom programe by sa mal v súvislosti s konkrétnou činnosťou, na ktorú sa majú poskytnúť finančné prostriedky, zohľadniť výsledok konkrétnych predchádzajúcich projektov, ako aj stav vedy, technológie a inovácie na vnútroštátnej úrovni, na úrovni Únie a na medzinárodnej úrovni, relevantný politický a spoločenský vývoj a vývoj na trhoch.¹⁵

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 104).

¹⁴

¹⁵ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (12) Je dôležité podporiť priemysel Únie, aby si zachoval alebo získal vedúce svetové postavenie v oblasti inovácie, digitalizácie a klimatickej neutrality, najmä prostredníctvom investícií do kľúčových podporných technológií, ktoré budú oporou pre podnikanie v budúcnosti. Akciami programu by sa mali riešiť zlyhania trhu alebo prípady suboptimálnych investícií, primerane a transparentne posilňovať investície bez toho, aby dochádzalo k zdvojovaniu súkromných investícií alebo ich vytlačeniu, a mala by sa nimi vytvárať jednoznačná európska pridaná hodnota a zabezpečovať návratnosť investícií pre verejnosť. Tým sa zaistí súlad medzi akciami programu a pravidlami EÚ pre štátnu pomoc a zabráni neprimeraným narušeniam hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.
- (13) Programom by sa mal podporovať výskum a inovácia integrovaným spôsobom pri dodržaní všetkých príslušných ustanovení Svetovej obchodnej organizácie. Koncepcia výskumu vrátane experimentálneho vývoja by sa mala používať v súlade s manuálom Frascati, ktorý vypracovala OECD, zatiaľ čo koncepcia inovácie by sa mala používať v súlade s manuálom Oslo, ktorý vypracovali OECD a Eurostat, v nadväznosti na všeobecný prístup, ktorý zahŕňa sociálnu inováciu. Pri klasifikácii činností technického výskumu, vývoja výrobkov a demonštračných činností, ako aj pri vymedzení druhov akcií, ktoré sú k dispozícii vo výzvach na predkladanie návrhov, by sa mali rovnako ako v predchádzajúcom rámcovom programe Horizont 2020 aj naďalej zohľadniť vymedzenia OECD týkajúce sa úrovne technickej pripravenosti. Granty by sa nemali udeľovať akciám, v prípade ktorých činnosti presahujú úroveň technickej pripravenosti 8. V pracovnom programe pre danú výzvu v rámci piliera Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu by sa mohli umožniť poskytovanie grantov na rozsiahle overovanie výrobkov a ich prvé uplatnenie na trhu.
- (13a) Bez toho, aby boli dotknuté celkové rokovania o VFR, program Horizont Európa prispeje k cieľom v oblasti kozmického priestoru na úrovni výdavkov, ktorá je aspoň porovnateľná s úrovňou v predchádzajúcom rámcovom programe Horizont 2020 zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013.¹⁶

¹⁶ Dohodnuté v rámci čiastočného všeobecného smerovania.

- (14) V oznámení Komisie o priebežnom hodnotení programu Horizont 2020 (COM(2018) 2 final), uznesení Európskeho parlamentu o hodnotení vykonávania programu Horizont 2020 so zreteľom na jeho predbežné hodnotenie a návrh deviateho rámcového programu (2016/2147(INI)) a v záveroch Rady s názvom „Od priebežného hodnotenia programu Horizont 2020 k deviatemu rámcovému programu“ sa uvádza súbor odporúčaní pre tento program vrátane pravidiel účasti a šírenia, a to na základe skúseností získaných z predchádzajúceho programu a informácií od inštitúcií EÚ a zainteresovaných strán. Medzi uvedené odporúčania patrí: navrhnuť opatrenia na podporu cirkulácie mozgov a uľahčenie otvorenosti sietí výskumu a inovácie, ambicióznejšie investovať s cieľom dosiahnuť kritické množstvo a maximalizovať vplyv, podporovať prelomovú inováciu, investície Únie do výskumu a inovácie uprednostňovať v oblastiach s vysokou pridanou hodnotou, a to najmä zameraním sa na konkrétne misie, plným, dobre informovaným a včasným zapojením občanov, ako aj širokou komunikáciou, racionalizovať prostredie financovania v Únii s cieľom v plnej miere využívať potenciál Únie v oblasti výskumu a inovácie, a to aj efektívnym obmedzením rozsahu partnerských iniciatív a systémov spolufinancovania, vyvinuť viac konkrétnych synergií medzi rôznymi finančnými nástrojmi Únie, najmä prostredníctvom odstránenia nekomplementárnych intervenčných logík a prekonania zložitosti rôznych druhov financovania, a to s cieľom pomôcť mobilizovať nevyužitý potenciál výskumu a inovácie v celej Únii, posilniť medzinárodnú spoluprácu a zabezpečiť väčšiu otvorenosť, pokiaľ ide o účasť tretích krajín, a pokračovať v zjednodušovaní na základe skúseností získaných pri vykonávaní programu Horizont 2020.
- (15) V rámci programu by sa malo vynakladať úsilie o dosiahnutie synergií s ostatnými programami Únie, počnúc ich navrhovaním a strategickým plánovaním cez výber projektov, riadenie, komunikáciu, šírenie a využívanie výsledkov až po monitorovanie, audit a spravovanie. Pokiaľ ide o financovanie činností v oblasti výskumu a inovácie, synergiami by sa malo umožniť v čo najväčšej miere zosúladiť pravidlá oprávnenosti nákladov. S cieľom zabrániť prekryvaniu a duplicitě a zvýšiť pákový efekt financovania Únie môže dochádzať k presunu z iných programov Únie na činnosti v rámci programu Horizont Európa. V takýchto prípadoch sa takéto finančné prostriedky budú riadiť pravidlami programu Horizont Európa.

- (16) Na dosiahnutie čo najväčšieho možného vplyvu financovania z prostriedkov Únie a najefektívnejšieho príspevku k cieľom politiky Únie by mala Únia v relevantných prípadoch nadviazať európske partnerstvá so subjektmi súkromného a/alebo verejného sektora. K takýmto partnerom patrí priemysel, univerzity, výskumné organizácie, subjekty s verejnoprávnym poslaním na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej alebo medzinárodnej úrovni alebo organizácie občianskej spoločnosti vrátane nadácií a mimovládnych organizácií, ktoré podporujú a/alebo vykonávajú výskum a inováciu, za predpokladu, že žiadaný účinok môže Únia efektívnejšie dosiahnuť v partnerstve než sama.
- (17) Programom by sa mala posilniť spolupráca medzi európskymi partnerstvami a partnermi zo súkromného a/alebo verejného sektora na medzinárodnej úrovni, a to aj spájaním výskumných a inovačných programov a cezhraničných investícií do výskumu a inovácie, z ktorých získajú vzájomné výhody občania aj podniky, a to pri zabezpečení zachovania záujmov Únie v strategických oblastiach.¹⁷
- (17a) Hlavné iniciatívy FET sa osvedčili ako účinný a efektívny nástroj, ktorý spoločnosti prináša výhody na základe spoločného, koordinovaného úsilia Únie a jej členských štátov. Činnosti vykonávané v rámci hlavných iniciatív FET týkajúcich sa grafénu, projektu s názvom Ľudský mozog a kvantovej technológie, ktoré sa podporujú v rámci programu Horizont 2020, sa budú naďalej podporovať aj v rámci programu Horizont Európa prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov zahrnutých do pracovného programu. Prípravné akcie podporované v rámci časti hlavné iniciatívy FET programu Horizont 2020 budú podkladom pre postup strategického plánovania v rámci programu Horizont Európa, ako aj zdrojom informácií pri práci na misiách, spolufinancovaných/spoločne programovaných partnerstvách a pravidelných výzvach na predkladanie návrhov.¹⁸
- (18) Spoločné výskumné centrum (JRC) by malo naďalej prispievať k tvorbe politík Únie nezávislými vedeckými dôkazmi zameranými na klienta a technickou podporou počas celého politického cyklu. Priame akcie JRC by sa mali implementovať flexibilným, účinným a transparentným spôsobom, a to pri zohľadnení potrieb politík Únie a príslušných potrieb používateľov JRC a pri zabezpečení ochrany finančných záujmov Únie. JRC by malo naďalej tvoriť ďalšie zdroje.

¹⁷ Pozri napr. návrh Komisie na nariadenie, ktorým sa stanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Európskej únie (COM(2017) 487).

¹⁸ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (19) V rámci piliera Inovačná Európa by sa mal prijať súbor opatrení na účely integrovanej podpory potrieb podnikateľov a podnikania zameraných na realizáciu a urýchlenie prelomovej inovácie v záujme rýchleho rastu trhu. Tiež by sa v rámci neho malo vytvoriť jednotné kontaktné miesto s cieľom prilákať a podporovať inovátorov a inovačné podniky všetkých druhov, ako sú napríklad MSP vrátane startupov a vo výnimočných prípadoch malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorí majú potenciál rozšírenia na medzinárodnej úrovni, ako aj na úrovni Únie, a mali by sa poskytovať rýchle a flexibilné granty a možnosti spoločných investícií, a to aj so súkromnými investormi. V záujme naplnenia týchto cieľov by mala byť zriadená Európska rada pre inováciu (EIC). Z tohto piliera by sa mal podporovať aj Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT) a európske inovačné ekosystémy všeobecne, a to najmä partnerstvami spolufinancovania s aktérmi podporujúcimi inováciu na celoštátnej a regionálnej úrovni.
- (19a) V zmysle tohto nariadenia, a najmä v prípade činností vykonávaných v rámci EIC je startup MSP v ranom štádiu svojho životného cyklu (vrátane spin-off podnikov z univerzitného prostredia), ktorý je zameraný na inovačné riešenia a podnikateľský model s možnosťou rozvíjania a je samostatný v zmysle článku 3 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES¹⁹; a „spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je spoločnosť, ktorá nie je mikropodnikom ani malým a stredným podnikom v zmysle vymedzenia uvedeného v odporúčaní Komisie 2003/361/ES a ktorá má od 250 do 3 000 zamestnancov, pričom ich počet sa počíta v súlade s hlavou I článkami 3, 4, 5 a 6 prílohy k uvedenému odporúčaní; malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou je spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorá má do 499 zamestnancov.
- (20) Politické ciele tohto programu sa budú riešiť aj prostredníctvom finančných nástrojov a rozpočtovej záruky Fondu InvestEU, a to najmä v oblasti výskumu, inovácie a digitalizácie, ako aj segmentov politiky MSP.

¹⁹ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (21) EIC by mala spolu s ostatnými časťami programu Horizont Európa podporovať všetky formy inovácie, od prírastkovej po prelomovú a disruptívnu inováciu, a mala by sa zameriavať najmä na inováciu vytvárajúcu trhové príležitosti. Prostredníctvom svojich nástrojov – Pathfinder (Prieskumník) a Accelerator (Akcelerátor) – by sa EIC mala usilovať o identifikáciu, rozvoj a zavádzanie vysokorizikovej inovácie všetkých druhov vrátane prírastkovej inovácie, pričom by sa mala zamerať najmä na prelomovú, disruptívnu a špičkovú technologickú inováciu, ktorá má potenciál stať sa inováciou vytvárajúcou trhové príležitosti. Poskytovaním jednotnej a účinnej podpory prelomovej inovácii by EIC mala vyplniť súčasné vákuum, pokiaľ ide o verejnú podporu prelomovej inovácie a súkromné investície do nej. Nástroje EIC si vyžadujú osobitné právne a riadiace prvky, aby sa zohľadnili jej ciele, najmä činnosti zavádzania na trh.²⁰
- (22) Nástroj EIC Akcelerátor preklenie tzv. údolie smrti medzi výskumom, fázou pred masovou komercializáciou a fázou rozšírenia spoločností. Prostredníctvom nástroja Akcelerátor sa bude poskytovať podpora operáciám s vysokým potenciálom, ktoré predstavujú také technologické/vedecké, finančné, riadiace a/alebo trhové riziká, že sa ešte nepovažujú za financovateľné bankami, a preto nedokážu na trhu mobilizovať významné investície, a tak sa uvedeným nástrojom doplní Program InvestEU zavedený nariadením ...²¹, ktorým sa budú podporovať inovačné projekty a subjekty, ktoré sú však bankami financovateľné.
- (22a) V úzkej súčinnosti s Programom InvestEU by mal nástroj EIC Akcelerátor v rámci svojich foriem podpory poskytovanej kombinovaným financovaním a kapitálovým financovaním financovať MSP vrátane startupov a vo výnimočných prípadoch aj projekty realizované malými spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré ešte nedokážu generovať príjmy alebo nie sú ešte ziskové alebo nedokážu prilákať dostatočné investície na to, aby v plnom rozsahu realizovali podnikateľský plán svojho projektu. Takéto oprávnené subjekty sa budú považovať za nefinancovateľné bankami, zatiaľ čo časť ich investičných potrieb mohol alebo by mohol zabezpečiť jeden alebo viacerí investori, ako napríklad súkromná alebo verejná banka, rodinný investičný subjekt, fond rizikového kapitálu, podnikateľský anjel atď. Takým spôsobom sa podarí prekonať zlyhanie trhu a nástrojom EIC Akcelerátor sa budú financovať sľubné, ale bankami ešte nefinancovateľné subjekty, ktoré realizujú prelomové inovačné projekty vytvárajúce trhové príležitosti. Keď sa tieto projekty stanú financovateľnými zo strany bánk, môžu sa v neskoršej fáze financovať z Programu InvestEU.²²

²⁰ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

²¹

²² Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (22b) Aj keď by sa rozpočet nástroja EIC Akcelerátor mal použiť najmä na kombinované financovanie, na účely článku 43 by mala podpora z nástroja EIC Akcelerátor poskytovaná MSP vrátane startupov len vo forme grantov zodpovedať podpore poskytovanej z rozpočtu nástroja pre MSP v rámci predchádzajúceho rámcového programu Horizont 2020 zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013.²³
- (23) Podporou integrácie inovácie, výskumu, vysokoškolského vzdelávania a podnikania by sa mal EIT usilovať o posilnenie inovačných ekosystémov, ktoré sa zameriavajú na globálne výzvy, a to najmä prostredníctvom svojich znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS). V súlade so svojím zakladajúcim aktom, nariadením o EIT a so strategickým výskumným a inovačným programom by mal EIT v rámci svojich činností podporovať inováciu a podstatne zintenzívniť svoju podporu integrácie vysokoškolského vzdelávania v rámci inovačného ekosystému, a to najmä: stimulovaním podnikateľského vzdelávania a podporou pevnej nedisciplinárnej spolupráce medzi priemyslom a akademickou obcou, ako aj identifikáciou potenciálnych zručností vrátane pokročilých digitálnych a inovačných zručností pre budúcich inovátorov na účely riešenia globálnych výziev. Systémy podpory zo strany EIT by mali prinášať výhody pre prijímateľov podpory EIC, zatiaľ čo startupy vznikajúce zo znalostných a inovačných spoločenstiev EIT by mali mať prístup k akciám EIC. Aj keď sa EIT zameriava na inovačné ekosystémy, čím by sa mal prirodzene zaradiť do piliera Inovačná Európa, mal by podľa potreby podporovať aj ostatné piliere.
- (24) Zabezpečenie a zachovanie rovnakých podmienok pre spoločnosti, ktoré si konkurujú na danom trhu, by malo byť kľúčovou podmienkou úspechu prelomovej inovácie, čím sa umožní, aby najmä malí a strední inovátori profitovali zo svojich investícií a získali podiel na trhu.

²³ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (25) Týmto programom by sa mala podporovať a integrovať spolupráca s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami a iniciatívami na základe vzájomného prínosu, záujmov EÚ, medzinárodných záväzkov a prípadne reciprocity. Medzinárodná spolupráca by mala mať za cieľ posilniť excelentnosť v oblasti výskumu a inovácie, zvýšiť atraktivnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva a priemyslu Únie, riešiť globálne výzvy vrátane cieľov udržateľného rozvoja, ktoré stanovila Organizácia Spojených národov, a to prostredníctvom dodržiavania zásad Agendy 2030 a Parížskej dohody v intenciách Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy, ako aj podporovať vonkajšie politiky Únie. Mal by sa presadzovať prístup všeobecnej otvorenosti pre medzinárodnú účasť a ciele akcie medzinárodnej spolupráce, a to aj prostredníctvom vhodnej oprávnenosti na financovanie subjektov usadených v krajinách s nízkymi až strednými príjmami. Zároveň by sa malo presadzovať pridružovanie tretích krajín, najmä v rámci častí programu založených na spolupráci, v súlade s dohodami o pridružení a so zameraním na pridanú hodnotu pre Úniu.]
- (25a) Rada môže určiť osobitný výbor, po porade s ktorým sa vedú rokovania, a to aj pokiaľ ide o návrh a obsah dohôd o pridružení, v súlade s článkom 218 ods. 4 ZFEÚ.
- (26) S cieľom prehĺbiť vzťah medzi vedou a spoločnosťou a maximalizovať výhody, ktoré vyplývajú z ich interakcie, by sa v rámci programu malo vynakladať úsilie o zapojenie a zahrnutie občanov a organizácií občianskej spoločnosti do spolupráce pri navrhovaní a vytváraní programov a obsahovej náplne zodpovedného výskumu a inovácie, ktoré sú reakciou na obavy, potreby a očakávania občanov a občianskej spoločnosti, pri podpore vedeckého vzdelávania, sprístupňovaní vedeckých vedomostí pre verejnosť a pri uľahčovaní účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na jeho činnostiach. To by sa malo uskutočňovať v rámci celého programu a prostredníctvom cielených činností v časti Rozšírenie účasti a posilnenie Európskeho výskumného priestoru. Zapojenie občanov a občianskej spoločnosti do výskumu a inovácie by malo byť spojené s osvetovými činnosťami pre verejnosť na účely podnietenia a udržania verejnej podpory programu. V rámci programu by sa mala tiež vynakladať snaha na odstránenie prekážok a zintenzívnenie synergií medzi vedou, technikou, kultúrou a humanitnými smermi s cieľom dosiahnuť novú kvalitu udržateľnej inovácie. Opatrenia prijaté na zlepšenie zapojenia občanov a občianskej spoločnosti do podporovaných projektov by sa mali monitorovať.

- (27) Vo vhodných prípadoch by sa v programe mali zohľadniť osobitné charakteristiky najvzdialenejších regiónov uznaných podľa článku 349 ZFEÚ a v súlade s oznámením Komisie „Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ“, ktoré Rada uvítala.²⁴
- (28) V súlade s článkami 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii a článkom 8 ZFEÚ by sa činnosti vyvíjané v rámci programu mali zameriavať na odstraňovanie rodových rozdielov, posilňovanie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom a presadzovanie rovnosti žien a mužov v oblasti výskumu a inovácie. Rodový rozmer by sa mal začleniť do obsahovej náplne výskumu a inovácie a zohľadňovať vo všetkých štádiách výskumného cyklu. Okrem toho by sa činnosti v rámci programu mali zameriavať na odstránenie nerovností a podporu rovnosti a rozmanitosti vo všetkých aspektoch výskumu a inovácie, pokiaľ ide o vek, zdravotné postihnutie, rasu a etnický pôvod, náboženstvo alebo vieru a sexuálnu orientáciu.
- (28a) V rámci celého programu by sa mala nepretržite vyvíjať snaha o administratívne zjednodušenie, najmä zníženie administratívneho zaťaženia pre prijímateľov. Komisia by mala svoje nástroje a usmernenia ešte viac zjednodušiť, a to do takej miery, aby pre prijímateľov predstavovali len minimálne zaťaženie. Komisia by mala najmä zvážiť vydanie skrátenej verzie usmernenia.²⁵
- (29) V tomto nariadení sa určujú ciele a stanovujú priority činností Únie týkajúcich sa výskumu a vývoja v oblasti obrany, uvádzajú sa v ňom hlavné smery takýchto činností a stanovuje sa výška finančnej účasti Únie v súvislosti s financovaním výskumu a vývoja v oblasti obrany. Vzhľadom na osobitosti odvetvia obranného priemyslu by mali byť podrobné ustanovenia o financovaní výskumných projektov v oblasti obrany z prostriedkov Únie stanovené v nariadení..., ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond²⁶ a v ktorom sa vymedzujú pravidlá účasti na výskume v oblasti obrany. Synergie by mali byť prínosom pre civilný a obranný výskum, hoci činnosti vykonávané podľa tohto nariadenia okrem tých, na ktoré sa vzťahuje Európsky obranný fond, by sa mali zameriavať výlučne na civilné uplatnenie. Zbytočná duplicita sa vylúči.

²⁴ Oznámenie Komisie „Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ“ (COM(2017) 623 final).

²⁵ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

²⁶

- (30) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie programu. Suma uvedená v tomto nariadení má v zmysle [v prípade potreby sa odkaz aktualizuje podľa novej medziinštitucionálnej dohody: bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení²⁷] predstavovať hlavnú referenčnú sumu pre Európsky parlament a Radu počas každoročného rozpočtového postupu.
- (31) Na tento program sa vzťahuje nariadenie (EÚ, Euratom) č. [nové NRP] (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) prijaté na základe článku 322 ZFEÚ, pokiaľ nie je stanovené inak vzhľadom na osobitný charakter výskumných a inovačných činností, ktoré si vyžadujú odlišné pravidlá, napríklad pokiaľ ide o ďalšie zjednodušenie alebo kratšie lehoty. Stanovujú sa v ňom pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho plnenia, finančnej pomoci, finančných nástrojov a rozpočtových záruk a zabezpečujú sa v ňom kontroly zodpovednosti finančných aktérov. [Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ sa týkajú aj ochrany rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu v členských štátoch, keďže dodržiavanie zásad právneho štátu je základným predpokladom správneho finančného riadenia a účinného financovania zo strany EÚ.]
- (31a) Bez toho, aby boli dotknuté celkové rokovania o VFR, celkový rozpočet na zložku Rozšírenie účasti a spoločné využívanie excelentnosti v časti Rozšírenie účasti a posilnenie Európskeho výskumného priestoru programu Horizont Európa by mal dosahovať aspoň 3,3 % celkového rozpočtu programu Horizont Európa. Tento rozpočet by mal byť určený najmä právnickým osobám v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti.²⁸

²⁷ Tento odkaz sa aktualizuje: Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1. Dohoda je dostupná na: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.SLK&toc=OJ:C:2013:373:TOC

²⁸ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

(32) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046²⁹ (nariadenie o rozpočtových pravidlách), a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013³⁰, a nariadeniami Rady (Euratom, ES) č. 2988/95³¹, (Euratom, ES) č. 2185/96³² a (EÚ) 2017/1939³³ majú byť finančné záujmy Únie chránené primeranými opatreniami vrátane prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov, vymáhania stratených, nesprávne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov, a v relevantných prípadoch aj vrátane ukladania administratívnych sankcií.

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

³⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

³¹ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

³² Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverenou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

³³ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

Konkrétne môže Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371³⁴. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť nevyhnutné práva a prístup Komisii, úradu OLAF, Európskej prokuratúre, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, a Európskemu dvoru audítorov (EDA) a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.]

[(32a) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zúčastňovať na programoch Únie v rámci spolupráce založenej na Dohode o Európskom hospodárskom priestore³⁵, v ktorej sa stanovuje implementácia programov rozhodnutím podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa môžu zúčastňovať na programoch aj na základe iných právnych nástrojov. Do tohto nariadenia by sa malo vložiť osobitné ustanovenie s cieľom udeliť zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, úradu OLAF, ako aj Európskemu dvoru audítorov potrebné práva a prístup, aby mohli komplexne vykonávať svoje príslušné právomoci.]

³⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

³⁵ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

- (33) Podľa [v prípade potreby sa odkaz aktualizuje podľa nového rozhodnutia o zámorských krajinách a územiach: článku 94 rozhodnutia Rady 2013/755/EÚ³⁶] osoby a subjekty usadené v zámorských krajinách a na zámorských územiach sú oprávnené získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým sú zámorská krajina alebo územie spojené.
- (34) Podľa bodov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva je potrebné tento program hodnotiť na základe informácií získaných prostredníctvom osobitných požiadaviek na podávanie správ a na monitorovanie a zároveň predchádzať nadmernej regulácii a administratívnej záťaži, najmä vo vzťahu k členským štátom a prijímateľom v rámci programu. Ak je to vhodné, môžu tieto požiadavky zahŕňať merateľné ukazovatele ako základ hodnotenia účinkov programu v praxi.
- (35) Aby bolo možné doplniť alebo zmeniť ukazovatele ciest k dosiahnutiu vplyvu, ak sa to považuje za nevyhnutné, mala by sa na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Je obzvlášť dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila vhodné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby sa tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým v záujme zaistenia rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty poskytujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú stály prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa venujú príprave delegovaných aktov.
- (36) Koherentnosťou a synergiami medzi programom Horizont Európa a Kozmickým programom EÚ sa prispeje k podpore konkurencieschopného a inovačného európskeho kozmického sektora v globálnom meradle, posilní sa nezávislosť Európy, pokiaľ ide o prístup ku kozmickému priestoru a jeho využívanie v chránenom a bezpečnom prostredí, a posilní sa postavenie Európy ako celosvetového aktéra. Excelentný výskum, prelomové riešenia a následní používatelia v rámci programu Horizont Európa sa budú podporovať prostredníctvom údajov a služieb poskytovaných v rámci kozmického programu.

³⁶ Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (36a) Koherenciou a synergiami medzi programom Horizont Európa a programom Erasmus sa podporí využívanie výsledkov výskumu prostredníctvom činností odbornej prípravy, šírenie inovačného ducha vo vzdelávacom systéme a zabezpečí sa, aby sa činnosti v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy zakladali na najaktuálnejších výskumných a inovačných činnostiach. V tejto súvislosti a v nadväznosti na pilotné akcie začaté v rámci programu Erasmus+ 2014 – 2020 týkajúce sa európskych univerzít bude program Horizont Európa v prípade potreby synergickým spôsobom dopĺňať podporu, ktorá sa európskym univerzitám poskytuje v rámci programu ERASMUS.
- (37) Pravidlá týkajúce sa účasti na programe a jeho šírenia by mali primerane odrážať potreby programu, a to pri zohľadnení obáv a odporúčaní, ktoré rôzne zainteresované strany a odborníci vyjariли počas priebežného hodnotenia programu Horizont 2020.
- (38) Spoločnými pravidlami v rámci celého programu by sa mal zabezpečiť súdržný rámec, ktorým sa uľahčí účasť na programoch s finančnou podporou z rozpočtu programu vrátane účasti na programoch riadených financujúcimi orgánmi, ako sú EIT, spoločné podniky alebo akékoľvek iné štruktúry podľa článku 187 ZFEÚ, a účasti na programoch realizovaných členskými štátmi podľa článku 185 ZFEÚ. Mala by existovať možnosť prijímať osobitné pravidlá, ale výnimky sa musia obmedziť na nevyhnutne potrebné a riadne odôvodnené prípady.
- (39) V rámci akcií, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti programu, by sa mali rešpektovať základné práva a dodržiavať zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Takéto akcie by mali byť v súlade so všetkými právnymi záväzkami vrátane medzinárodného práva a so všetkými príslušnými rozhodnutiami Komisie, ako je oznámenie Komisie z 28. júna 2013³⁷, ako aj s etickými zásadami, ku ktorým patrí zabránenie akémukoľvek porušovaniu etiky vo výskume. Pri výskumných činnostiach by sa mal zohľadňovať aj článok 13 ZFEÚ a malo by sa obmedziť využívanie zvierat na výskum a testovanie s cieľom úplne nahradiť ich využívanie.³⁸

³⁷ Ú. v. EÚ C 205, 19.7.2013, s. 9.

³⁸ Ref.: vyhlásenie Komisie o financovaní výskumu ľudských embryonálnych kmeňových buniek zo zdrojov EÚ v rámci programu Horizont Európa (poznámka pod čiarou sa vypustí v konečnej verzii).

- (40) V súlade s cieľmi medzinárodnej spolupráce stanovenými v článkoch 180 a 186 ZFEÚ by sa mala presadzovať účasť právnych subjektov usadených v tretích krajinách a účasť medzinárodných organizácií. Vykonávanie programu by malo byť v súlade s opatreniami prijatými podľa článkov 75 a 215 ZFEÚ a malo by byť v súlade s medzinárodným právom. [Pokiaľ ide o akcie, ktoré súvisia so strategickými aktívami, záujmami, s autonómiou alebo bezpečnosťou Únie, môže byť účasť na osobitných akciách programu obmedzená iba na subjekty usadené v členských štátoch alebo na subjekty, ktoré okrem toho, že sú usadené v členských štátoch, sú usadené v určených pridružených alebo iných tretích krajinách.]
- (41) Uznávajúc, že zmena klímy je jednou z najväčších globálnych a spoločenských výziev, a v záujme zohľadnenia významu boja proti zmene klímy v súlade so záväzkom Únie vykonávať Parížsku dohodu, ako aj v súlade s cieľmi Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja prispeje tento program k zdôrazneniu akcií v oblasti klímy a k dosiahnutiu celkového cieľa, v rámci ktorého má [25] % rozpočtových výdavkov EÚ prispievať k plneniu cieľov v oblasti klímy. Začleňovanie problematiky zmeny klímy sa primerane integruje do obsahovej náplne výskumu a inovácie a bude sa uplatňovať vo všetkých štádiách výskumného cyklu.³⁹
- (41a) V súvislosti s cestou k dosiahnutiu vplyvu, pokiaľ ide o klímu, bude Komisia informovať o výstupoch, inovácii a súhrnných odhadovaných účinkoch projektov, ktoré sú relevantné z hľadiska zmeny klímy, a to aj podľa častí programu a spôsobu vykonávania. Komisia by vo svojej analýze mala zohľadniť dlhodobé hospodárske, spoločenské a environmentálne náklady a prínosy pre európskych občanov vyplývajúce z činností vykonávaných v rámci programu vrátane využívania inovačných riešení na zmiernenie zmeny klímy a prispôbenie sa tejto zmene, odhadovaných vplyvov na pracovné miesta a vytváranie podnikov, hospodársky rast a konkurencieschopnosť, čistú energiu, zdravie a dobré životné podmienky (vrátane kvality ovzdušia, pôdy a vody). Výsledky tejto analýzy vplyvu by sa mali zverejniť, posúdiť v kontexte európskych cieľov v oblasti klímy a energetiky a využiť v následnom procese strategického plánovania a v budúcich pracovných programoch.⁴⁰
- (41b) V súlade s cieľmi udržateľného rozvoja by sa činnosťami v oblasti výskumu a inovácie malo prispievať k zachovaniu a obnove biodiverzity.

³⁹ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

⁴⁰ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (43) Využívanie citlivých podkladových informácií alebo prístup neoprávnených osôb k citlivým výsledkom môže mať nepriaznivý vplyv na záujmy Únie alebo jedného či viacerých jej členských štátov. Zaobchádzanie s dôvernými údajmi a utajovanými skutočnosťami by sa preto malo riadiť všetkými príslušnými ustanoveniami práva Únie vrátane vnútorných predpisov inštitúcií, akým je napríklad rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444, ktorým sa stanovujú ustanovenia o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ.
- (44) Je nevyhnutné stanoviť minimálne podmienky účasti, a to ako všeobecné pravidlo, keď by členom konzorcia mal byť aspoň jeden právny subjekt z niektorého členského štátu, ako aj s ohľadom na osobitosti konkrétneho typu akcií v rámci programu.
- (45) Je vhodné stanoviť podmienky poskytovania finančných prostriedkov Únie účastníkom akcií v rámci programu. V záujme ďalšieho zjednodušenia by sa pri implementácii grantov mali zohľadňovať všetky formy príspevkov stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách vrátane jednorazových platieb, paušálnych sadzieb alebo jednotkových nákladov. V dohode o grante by sa mali stanoviť práva a povinnosti prijímateľov a v prípade potreby aj poslanie a úlohy koordinátora. Pri vypracovaní a akejkoľvek podstatnej úprave vzorových dohôd o grante by sa mala zabezpečiť úzka spolupráca s odborníkmi z členských štátov.
- (46) Miery financovania v tomto nariadení predstavujú maximálne sumy, aby sa splnila zásada spolufinancovania. Nižšie miery financovania sa môžu stanoviť počas vykonávania programu len v riadne odôvodnených prípadoch.
- (47) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách by sa mal prostredníctvom programu poskytnúť základ pre širšie akceptovanie bežných postupov nákladového účtovníctva prijímateľov, pokiaľ ide o náklady na zamestnancov a jednotkové náklady v prípade vnútropodnikovej fakturácie tovarov a služieb (a to aj pre veľké výskumné infraštruktúry podľa programu Horizont 2020). Všetci prijímatelia by mali mať možnosť rozhodnúť sa pre používanie jednotkových nákladov v prípade vnútropodnikovej fakturácie tovarov a služieb, vypočítaných podľa bežných účtovných postupov prijímateľov zahŕňajúcich kombináciu priamych a nepriamych nákladov. V tejto súvislosti by prijímatelia mali mať možnosť zahrnúť skutočné nepriame náklady vypočítané na základe kľúčov na určenie príspevkov do takýchto jednotkových nákladov na vnútropodnikovo fakturované tovary a služby.⁴¹

⁴¹ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (48) Aktuálny systém úhrady skutočných nákladov na zamestnancov by sa mal ďalej zjednodušiť na základe prístupu projektového odmeňovania vypracovaného v rámci programu Horizont 2020 a ešte viac zosúladiť s nariadením o rozpočtových pravidlách, a to s cieľom odstrániť rozdiely v odmeňovaní medzi výskumnými pracovníkmi EÚ zapojenými do programu⁴².
- (49) Preukázalo sa, že účastnícky záručný fond zriadený v rámci programu Horizont 2020 a spravovaný Komisiou je dôležitým ochranným mechanizmom, ktorý zmiernuje riziká spojené so splatnými sumami, ktoré neuhradili neplatiaci účastníci. Záručný fond pre prijímateľov premenovaný na Vzájomný poisťovací mechanizmus (ďalej len „mechanizmus“) by sa preto mal naďalej zachovať a rozšíriť sa o ďalšie financujúce orgány, najmä o iniciatívy podľa článku 185 ZFEÚ. Mechanizmus by mal byť otvorený pre prijímateľov všetkých programov Únie s priamym riadením.
- (50) Mali by sa stanoviť pravidlá upravujúce využívanie a šírenie výsledkov s cieľom zabezpečiť, aby prijímatelia podľa potreby chránili, využívali a šírili tieto výsledky a poskytovali k nim prístup. Väčší dôraz by sa mal klásť na využívanie výsledkov a Komisia by mala určiť a pomôcť prijímateľom maximalizovať príležitosti na využívanie výsledkov, najmä v Únii. Výsledky by sa mali využívať v súlade so zásadami programu vrátane podpory inovácie v Únii a posilnenia Európskeho výskumného priestoru.⁴³

⁴² Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

⁴³ Časť spoločného výkladu, ku ktorému sa dospelo s Európskym parlamentom.

- (51) Kľúčové prvky predchádzajúceho programu Horizont 2020, pokiaľ ide o jeho systém hodnotenia a výberu návrhov s osobitným zameraním na excelentnosť, by mali ostať zachované. Návrhy by sa mali naďalej vyberať na základe hodnotenia nezávislých expertov. Komisia by mala v prípade potreby aj naďalej zapájať do procesu hodnotenia nezávislých pozorovateľov. V prípade činností nástroja EIC Prieskumník, misií a v iných náležite odôvodnených prípadoch, ktoré sa uvádzajú v pracovnom programe, sa môže zohľadniť potreba zabezpečiť celkovú súdržnosť portfólia projektov za predpokladu, že návrhy projektov splnili uplatniteľné prahové hodnoty. Ciele a postupy na tento účel by sa mali vopred uverejniť. V súlade s článkom 200 ods. 7 nariadenia o rozpočtových pravidlách by žiadatelia mali dostať spätnú väzbu v súvislosti s hodnotením ich návrhu a v relevantnom prípade najmä dôvody zamietnutia.
- (52) V súlade s článkom 126 a článkom 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa mali – ak je to možné – v súvislosti so všetkými časťami programu vo vzťahu k iným programom Únie systematicky využívať audity a posúdenia, aby sa znížilo administratívne zaťaženie prijímateľov finančných prostriedkov Únie. Toto vzájomné využívanie auditov by sa malo výslovne zabezpečiť tým, že sa zväžia aj ďalšie prvky uistenia, ako sú systémové a procesné audity.
- (53) Osobitné výzvy v oblasti výskumu a inovácie by sa mali riešiť prostredníctvom udeľovania cien, a to prípadne aj prostredníctvom udeľovania spoločných alebo spojených cien, organizovaného Komisiou alebo financujúcim orgánom s ďalšími orgánmi Únie, pridruženými krajinami, tretími krajinami, medzinárodnými organizáciami alebo neziskovými právnymi subjektmi.
- (54) Typy financovania a spôsoby plnenia uvedené v tomto nariadení sa zvolia na základe ich schopnosti splniť osobitné ciele akcií a dosiahnuť výsledky, berúc do úvahy najmä náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúladu. V prípade grantov sa zväžia použitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a stupníc jednotkových nákladov.

PRÍLOHA IV
SYNERGIE S INÝMI PROGRAMAMI

S cieľom maximalizovať vplyv výskumu a inovácie na spoločnosť, životné prostredie a hospodárstvo ako celok a prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie musia byť programy Únie týkajúce sa financovania koherentné a pri ich vykonávaní sa musí zabezpečiť ich vzájomná synergia.

Synergie sú založené na komplementárnosti návrhu programu a cieľov, ako aj na zlučiteľnosti pravidiel financovania a procesov na úrovni vykonávania.

Financovanie z programu Horizont Európa sa použije len na financovanie činností v oblasti výskumu a inovácie. Procesom strategického plánovania sa zabezpečí zosúladenie priorít pre rôzne programy Únie týkajúce sa financovania, ako aj koherentné možnosti financovania v rôznych fázach cyklu výskumu a inovácie. Okrem iného, misie a partnerstvá budú ťažiť zo synergií s inými programami a politikami Únie týkajúcimi sa financovania.

Využívanie výsledkov výskumu a inovačných riešení vytvorených v rámcovom programe sa uľahčí podporou iných programov Únie týkajúcich sa financovania, najmä prostredníctvom stratégií šírenia a využívania, prenosu vedomostí, zdrojov doplnkového a kumulatívneho financovania a súvisiacich politických opatrení.

Financovanie činností v oblasti výskumu a inovácie využije harmonizované pravidlá, ktorých účelom je zabezpečiť pridanú hodnotu EÚ, zabrániť prekrývaniu s rôznymi programami Únie a dosiahnuť maximálnu účinnosť a administratívne zjednodušenie.

V odsekoch uvedených nižšie sa podrobnejšie uvádza, ako sa tieto synergie uplatnia medzi rámcovým programom a rôznymi programami Únie.

1. Synergiami s Európskym poľnohospodárskym záručným fondom (EPZF) a Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka (EPFRV) (spoločná poľnohospodárska politika – SPP) sa zabezpečí, aby:
 - a) sa napríklad v rámci európskeho partnerstva v oblasti inovácie zameraného na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť⁴⁴ identifikovali výskumné a inovačné potreby poľnohospodárskeho odvetvia a vidieckych oblastí v EÚ a zohľadnili sa v rámci procesu strategického plánovania rámcového programu, ako aj v pracovných programoch;
 - b) SPP optimálne využívala výsledky výskumu a inovácie a podporovala využívanie, zavádzanie a nasadenie inovačných riešení vrátane tých, ktoré sú výsledkom projektov financovaných z rámcových programov pre výskum a inováciu a európskeho partnerstva v oblasti inovácie zameraného na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť;
 - c) EPFRV podporoval využívanie a šírenie vedomostí a riešení, ktoré plynú z výsledkov rámcového programu a ktoré vedú k dosiahnutiu dynamickejšieho poľnohospodárskeho odvetvia a k vytvoreniu nových príležitostí na rozvoj vidieckych oblastí.
2. Synergiami s Európskym námorným a rybárskym fondom (ENRF) sa zabezpečí, aby:
 - a) rámcový program a ENRF boli úzko vzájomne prepojené, keďže sa výskumné a inovačné potreby EÚ v oblasti integrovanej námornej politiky premietnu v procese strategického plánovania rámcového programu;

⁴⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o európskom partnerstve v oblasti inovácií „Poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť“ (COM(2012) 79 final).

b) ENRF podporoval zavádzanie nových technológií a inovačných výrobkov, procesov a služieb, najmä tých, ktoré sú výsledkom rámcového programu v oblasti morskej a námornej politiky; ENRF podporoval aj zber údajov z terénu, ich spracúvanie a monitorovanie a šírili relevantné akcie podporované rámcovým programom, čím sa zase prispeje k vykonávaniu spoločnej rybárskej politiky, integrovanej námornej politiky EÚ a medzinárodnej správy oceánov.

3. Synergiami s Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR) sa zabezpečí, aby:

a) sa mechanizmami doplnkového a kumulatívneho financovania z EFRR a rámcového programu s cieľom posilniť európsky výskumný priestor a prispievať k dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja podporovali činnosti, ktorými sa zabezpečuje prepojenie najmä medzi stratégiami pre inteligentnú špecializáciu a excelentnosťou v oblasti výskumu a inovácie vrátane spoločných medziregionálnych/nadnárodných programov a celoeurópskych výskumných infraštruktúr;

b) sa EFRR zameriaval okrem iného na rozvoj a posilnenie regionálnych a miestnych výskumných a inovačných ekosystémov a priemyselnej transformácie vrátane podpory budovania výskumných a inovačných kapacít, ako aj využívania výsledkov a zavádzania nových technológií a inovačných riešení, ktoré sú šetrné voči klíme, z rámcových programov pre výskum a inováciu prostredníctvom EFRR.

4. Synergiami s Európskym sociálnym fondom+ (ESF+) sa zabezpečí, aby:

a) ESF+ mohol prostredníctvom národných alebo regionálnych programov vo všeobecnosti zavádzať inovačné učebné osnovy podporované rámcovým programom a prispievať k ich rozšíreniu s cieľom zabezpečiť, aby ľudia získali zručnosti a kompetencie potrebné z dôvodu vyvíjajúcich sa požiadaviek na pracovnom trhu;

- b) sa mechanizmy doplnkového financovania z ESF+ mohli s cieľom posilniť európsky výskumný priestor použiť na podporu činností presadzujúcich rozvoj ľudského kapitálu v oblasti výskumu a inovácie;
- c) sa prostredníctvom ESF+ zavádzali inovačné technológie a nové obchodné modely a riešenia, najmä tie, ktoré sú výsledkom rámcových programov, s cieľom prispieť k dosiahnutiu inovačných, účinných a udržateľných systémov zdravotnej starostlivosti a európskym občanom uľahčiť prístup k lepšej a bezpečnejšej zdravotnej starostlivosti.

5. Synergiami s Nástrojom na prepájanie Európy (NPE) sa zabezpečí, aby:

- a) sa počas procesu strategického plánovania rámcového programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby v oblastiach dopravy, energetiky a v odvetví digitálnych technológií v EÚ;
- b) NPE podporil rozsiahle zavádzanie a nasadenie inovačných nových technológií a riešení v oblasti dopravy, energetiky a digitálnych fyzických infraštruktúr, najmä tých, ktoré sú výsledkom rámcových programov pre výskum a inováciu;
- c) sa uľahčila výmena informácií a údajov medzi rámcovým programom a projektmi NPE, napríklad tým, že sa zdôraznia technológie z rámcového programu, ktoré sa vyznačujú vysokým stupňom pripravenosti na uvedenie na trh a ktoré by sa mohli ďalej zavádzať prostredníctvom NPE.

6. Synergiami s programom Digitálna Európa zabezpečí, aby:
- a) sa akcie, ktoré sa majú podporovať, navzájom odlišovali a dopĺňali, pokiaľ ide o ich typ, očakávané výstupy a intervenčnú logiku, hoci viaceré tematických oblastí, ktoré sa riešia v rámci rámcového programu a programu Digitálna Európa, navzájom súvisí;
 - b) sa počas procesu strategického plánovania rámcového programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby súvisiace s aspektmi digitálnych technológií; patria sem výskum a inovácia v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, kybernetickej bezpečnosti, ktoré kombinujú digitálne technológie s inými podpornými technológiami a netechnologickou inováciou; podpora rozšírenia spoločností zavádzajúcich prelomovú inováciu (z ktorých mnohé budú kombinovať digitálne a fyzické technológie); a podpora infraštruktúr digitálneho výskumu;
 - c) sa program Digitálna Európa sústredil na budovanie rozsiahlej digitálnej kapacity a infraštruktúry v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, kybernetickej bezpečnosti a pokročilých digitálnych zručností so zameraním na široké zavedenie a nasadenie kritických existujúcich alebo testovaných inovačných digitálnych riešení v celej Európe v medziach niektorého z rámcov EÚ v oblastiach verejného záujmu (ako napríklad zdravotníctvo, verejná správa, spravodlivosť a vzdelávanie) alebo v prípade zlyhania trhu (ako napríklad digitalizácia podnikov, predovšetkým malých a stredných podnikov); aby sa program Digitálna Európa vykonával hlavne prostredníctvom koordinovaných a strategických investícií s členskými štátmi – najmä prostredníctvom spoločného verejného obstarávania – do digitálnych kapacít, ktoré sa majú spoločne využívať v celej Európe, a do akcií v celej EÚ, ktorými sa podporuje interoperabilita a normalizácia ako súčasť rozvoja digitálneho jednotného trhu;
 - d) sa kapacity a infraštruktúry programu Digitálna Európa sprístupnili výskumnej a inovačnej komunite, a to aj na činnosti podporované prostredníctvom rámcového programu vrátane testovania, pokusov a demonštračných činností vo všetkých odvetviach a odboroch;

- e) sa nové digitálne technológie, ktoré sa vyvinuli prostredníctvom rámcového programu, prostredníctvom programu Digitálna Európa postupne využívali a zavádzali;
- f) sa iniciatívy rámcového programu na vypracovanie učebných osnov na zlepšovanie zručností a kompetencií vrátane tých, ktoré sa realizujú v strediskách spoločného umiestnenia digitálneho znalostného a inovačného spoločenstva (ZIS) Európskeho inovačného a technologického inštitútu, doplnili budovaním kapacít pokročilých digitálnych zručností podporovaných z programu Digitálna Európa;
- g) existovali silné koordinačné mechanizmy strategického programovania a prevádzkových postupov pre oba programy a aby do ich riadiacich štruktúr boli zapojené príslušné útvary Komisie, zástupcovia členských štátov, ako aj iné subjekty, ktorých sa týkajú jednotlivé časti príslušných programov.

7. Synergiami s Programom pre jednotný trh sa zabezpečí, aby:

- a) sa Programom pre jednotný trh riešili zlyhania trhu, ktoré ovplyvňujú malé a stredné podniky, a podporovalo podnikanie, ako aj zakladanie a rast spoločností. Medzi Programom pre jednotný trh a činnosťami budúcej Európskej rady pre inováciu zameranými na inovačné spoločnosti existuje komplementarita, rovnako ako v oblasti podporných služieb pre malé a stredné podniky, a to najmä v prípadoch, keď trh neposkytuje životaschopné financovanie;
- b) sieť Enterprise Europe Network mohla popri iných existujúcich štruktúrach, ktorými sa podporujú malé a stredné podniky (napr. národné kontaktné miesta, inovačné agentúry), slúžiť na poskytovanie podporných služieb v rámci Európskej rady pre inováciu.

8. Synergiami s LIFE – Programom pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) sa zabezpečí, aby:

sa počas procesu strategického plánovania rámcového programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby na riešenie problémov v oblasti životného prostredia, klímy a energetiky v EÚ. LIFE bude naďalej pôsobiť ako katalyzátor pri vykonávaní politiky a právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia, klímy a príslušnej politiky a právnych predpisov v oblasti energetiky, a to aj prostredníctvom prijatia a uplatňovania výsledkov výskumu a inovácie z rámcového programu a pomoci pri ich zavádzaní na vnútroštátnej a (medzi-)regionálnej úrovni, kde môže pomôcť pri riešení problémov v oblasti životného prostredia, klímy alebo otázok prechodu. Programom LIFE sa budú naďalej stimulovať synergie predovšetkým s rámcovým programom tak, že sa počas hodnotenia budú udeľovať bonusové body návrhom, v ktorých sa plánuje využívanie výsledkov rámcového programu. Štandardnými projektmi akcií v rámci programu LIFE sa podporí vývoj, testovanie alebo názorné predvádzanie technológií alebo metód financovaných z iných zdrojov vrátane rámcového programu, ktoré sú vhodné na vykonávanie politiky EÚ v oblasti životného prostredia a klímy a ktoré môžu byť následne zavedené v širokom rozsahu. Európska rada pre inováciu zriadená v súvislosti s rámcovým programom môže poskytnúť podporu pri šírení a komercializácii nových prelomových nápadov, ktoré môžu vyplývať z vykonávania projektov programu LIFE.

9. Synergiami s programom Erasmus sa zabezpečí, aby:

- a) sa kombinované zdroje z rámcového programu, okrem iného z Európskeho inovačného a technologického inštitútu, a programu Erasmus používali na podporu činností určených na posilnenie a modernizáciu európskych inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. Rámcovým programom sa v prípade potreby doplní podpora z programu Erasmus pre iniciatívu „Európske univerzity“ v jej výskumnom rozmere. Toto je súčasťou rozvoja nových spoločných a integrovaných dlhodobých a udržateľných stratégií vzdelávania, výskumu a inovácie založených na interdisciplinárnych a medziodvetvových prístupoch s cieľom zaviesť do praxe vedomostný trojuholník;

- b) sa rámcovým programom a programom Erasmus podnecovala integrácia vzdelávania a výskumu tým, že uvedené programy uľahčia inštitúciám vysokoškolského vzdelávania formulovanie a vytváranie spoločných stratégií a sietí vzdelávania, výskumu a inovácie s cieľom podložiť vyučovanie najnovšími výskumnými objavmi a postupmi, aby sa všetkým študentom a vysokoškolským pracovníkom, a najmä výskumným pracovníkom poskytla možnosť aktívnej výskumnej skúsenosti a aby sa podporili ďalšie činnosti, ktorými sa integruje vysokoškolské vzdelávanie, výskum a inovácia.

10. Synergiami s európskym kozmickým programom sa zabezpečí, aby:

- a) sa ako súčasť procesu strategického plánovania rámcového programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby kozmického dodávateľského sektora a sektora nadväzujúceho na kozmického sektor v EÚ, ako aj v prospech európskeho kozmického programu; sa akcie v oblasti kozmického výskumu vykonávané prostredníctvom programu Horizont Európa vykonávali vzhľadom na obstarávanie a oprávnenosť subjektov v prípade potreby v súlade s ustanoveniami kozmického programu;
- b) sa kozmické údaje a služby, ktoré sa prostredníctvom európskeho kozmického programu sprístupnili ako verejný statok, používali v oblasti výskumu a inovácie na vývoj prelomových riešení, a to aj v rámcovom programe, najmä pokiaľ ide o udržateľné potraviny a prírodné zdroje, monitorovanie klímy, atmosféru, pevninu, pobrežné a morské prostredie, inteligentné mestá, prepojenú a automatizovanú mobilitu, bezpečnosť a zvládanie katastrof;
- c) služby prístupu k údajom a informáciám programu Copernicus prispievali k európskemu cloudu pre otvorenú vedu, a tým uľahčovali prístup k údajom programu Copernicus pre výskumných pracovníkov, vedcov a inovátorov; aby výskumné infraštruktúry, najmä siete na pozorovanie in situ, tvorili podstatné prvky infraštruktúry na pozorovanie in situ, ktorou sa podporujú služby programu Copernicus, pričom budú mať prospech z informácií vytváraných službami programu Copernicus.

11. Synergiami s Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) a nástrojom predvstupovej pomoci (IPA III) sa zabezpečí, aby:
- a) sa počas procesu strategického plánovania rámcového programu v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby v oblasti NDICI a IPA III.
 - b) sa v rámci výskumných a inovačných činností rámcového programu, na ktorých sa zúčastňujú tretie krajiny, a cielených akcií medzinárodnej spolupráce vynakladalo na základe spoločného vymedzenia potrieb a oblastí intervencie úsilie o dosiahnutie súladu a koherentnosti s paralelnými líniami akcií v rámci NDICI a IPA III, ktoré sa zameriavajú na využívanie riešení na trhu a budovanie kapacít;
12. Synergiami s Fondom pre vnútornú bezpečnosť a nástrojom pre riadenie hraníc ako súčasťou Fondu pre integrované riadenie hraníc sa zabezpečí, aby:
- a) sa počas procesu strategického plánovania výskumu a inovácie programu identifikovali a stanovili výskumné a inovačné potreby v oblastiach bezpečnosti a integrovaného riadenia hraníc;
 - b) Fond pre vnútornú bezpečnosť a Fond pre integrované riadenie hraníc mohli podporovať zavádzanie nových inovačných technológií a riešení, najmä tých, ktoré sú výsledkami rámcových programov pre výskum a inováciu v oblasti výskumu týkajúceho sa bezpečnosti.

13. Synergiami s Fondom InvestEU sa zabezpečí, aby:
- a) sa prostredníctvom rámcového programu poskytovalo kombinované financovanie programu Horizont Európa a Európskej rady pre inováciu pre inovátorov, ktorí sa vyznačujú vysokým stupňom rizika a pre ktorých trh neposkytuje dostatočné životaschopné financovanie. Rámcovým programom sa zároveň podporí účinné poskytovanie a riadenie súkromnej časti kombinovaného financovania prostredníctvom fondov a sprostredkovateľov podporovaných z Fondu InvestEU a ďalších zdrojov;
 - b) sa finančné nástroje pre výskum a inováciu a malé a stredné podniky zoskupili v rámci Fondu InvestEU, a to najmä prostredníctvom špecializovaného tematického nástroja pre výskum a inováciu a prostredníctvom produktov zavedených v rámci špecializovaného nástroja pre MSP, čím sa prispeje k dosiahnutiu cieľov oboch programov;
 - c) sa v prípade potreby prostredníctvom rámcového programu poskytovala primeraná podpora s cieľom pomôcť presmerovať projekty, ktoré nie sú vhodné na financovanie z EIC, do Fondu InvestEU.
14. Synergiami s inovačným fondom systému obchodovania s emisiami (inovačný fond) sa zabezpečí, aby:
- a) sa inovačný fond osobitne zamerl na inováciu v oblasti nízkouhlíkových technológií a procesov vrátane environmentálne bezpečného zachytávania a využívania oxidu uhličitého, ktorým sa podstatne prispieva k zmierneniu zmeny klímy, ako aj výrobkov, ktorými sa nahrádzajú výrobky s vysokou uhlíkovou náročnosťou, a aby pomáhal stimulovať vytváranie a prevádzku projektov, ktorých cieľom je environmentálne bezpečné zachytávanie a geologické ukladanie CO₂, ako aj rozvoj inovačných technológií na získavanie energie z obnoviteľných zdrojov a jej uskladňovanie;
 - b) sa z rámcového programu, najmä prostredníctvom činností v rámci jeho 2. piliera, financoval rozvoj a názorné predvádzanie technológií, ktorými sa môžu dosiahnuť ciele EÚ v oblasti dekarbonizácie a energetickej a priemyselnej transformácie;

- c) inovačný fond mohol pod podmienkou splnenia kritérií na výber a vyhodnotenie návrhov podporovať demonštračnú fázu oprávnených projektov, ktoré prípadne získali podporu z rámcových programov pre výskum a inováciu.

[15. Synergiami s výskumným a vzdelávacím programom Euratomu sa zabezpečí, aby:

- a) sa v rámcovom programe a vo výskumnom a vzdelávacom programe Euratomu vypracovali komplexné akcie na podporu vzdelávania a odbornej prípravy (vrátane opatrení programu Marie Curie-Skłodowskej) s cieľom zachovať a rozvíjať príslušné zručnosti v Európe;
- b) sa v rámcovom programe a vo výskumnom a vzdelávacom programe Euratomu vypracovali spoločné výskumné akcie so zameraním na prierezové aspekty bezpečného a zabezpečeného využívania aplikácií ionizujúceho žiarenia nesúvisiacich s výrobou elektrickej energie v odvetviach, ako sú napr. medicína, priemysel, poľnohospodárstvo, kozmický priestor, zmena klímy, bezpečnosť a pripravenosť na núdzové situácie, ako aj na príspevok jadrovej vedy.]⁴⁵

16. Synergie s Európskym obranným fondom budú prínosom pre civilný a obranný výskum, hoci činnosti vykonávané podľa rámcového programu okrem tých, na ktoré sa vzťahuje Európsky obranný fond, sa zameriavajú výlučne na civilné uplatnenie. Zbytočná duplicita sa vylúči.

⁴⁵ S výhradou výsledku rokovaní o príslušnom právnom akte.